

گرفتا پاشقه مانا خواندنی دناقبه را تیگه هشتن و رووبه رووبوونی دا

م. ه. ستار جبار حاجی
زانکویا زاخو / فاکولتیا زانستین مروفایه تی / پشکا پرموده ودمرووناسی

گرفتا گیروبوونا خواندنی گرفته کا دهرونی، په روده ی، جفاکی یه، زانایین دهرونی و په روده ی پویته کا زور دایه فی گرفتنی، هه روه کی زوریه ی فه کولینان دیار کری کو دناقبه را هه (۱۰۰) قوتابیان دا (۲۰) قوتابی ژ فی جورنی تاکه که سینه نانکو (گیروبووین خواندنی)، و د زوریه ی پولین مه یین خواندنی گروپین جیا واز یین قوتابیان یین هه یین هنده ک ژوانا شیانیین بله ز بو فیروبوونی یینت هه یین و هنده کین دی ناقنجی نه و گروپه کی دی شیانیین فیروبوونی ل ده ف وان لاوازن ژبه ر هنده ک کیماسیا (کوسپا) وه کی کوسپین دیتنی و گوهلی بوونی و ناخفتنی زوریه ی فان قوتابی یا گیروبوون ژ خواندنی هه ر نیک ل دیف جورنی کیماسی یا وی و پلاوی. و گرنگیدان ب فی ته خنی ژ نیشانیین شارستانی و پله به رزیبا میلله تانه، قوتابیین ساخلم ژلایی مینشکی و له شی دبیت خو بخو پینشکه فیت و به ره ف بده ستقه ئینانا پینداویستیین ژیاننی فه بچیت، به لی قوتابیین کیماسیین مینشکی و له شی ل ده ف هه بن نه و پینتقی گوهدانه کا تاییه تن داکو نه و ژ ی بینه به شه ک ژ پیشقه چوونا چفاکی، و نه گه ر گرنگیدان ب ته خا سه رکه فتی و خودان شیان کاره کی نه ته وه یی بیت، گرنگی دان ب ته خا باس ل سه رده یته کرن کاره کی مروفایه تی و نه ته وه یی یه.

وررامانا گیروبوونا خواندنی نه وه: کیمیا وهرگرتنا خواندنی (تحصیل دراسی) ال ده ف قوتابی به راورد کرن ل گهل ناستی هه قالین وی یین کول ژیی وی نه، یان ناستی وهرگرتنی ل ده ف وی کیمتره ژ ناستی گشتی یی بیرتیزیا وی. و ب گشتی گیروبوونا خواندنی دوو جورن:

۱. گیروبوونا خواندنی یا گشتی: ب هه می بابه تان، و بنه مایی وی نزمبوونا ریژا بیرتیزییی کودنا ژ به را ۷۰-۸۵ ی یه.

۲. گیروبوونا خواندنی یا تاییه تی: ب بابه ته کی ده ستنیشانگری وه کو بیرکاری، یان بابه تین په یوه ندیدار وه کو بابه تین زانستی بو نمونه، و بنه مایی وی کیماسیا شیانا تاییه تن ب ده ستقه ئینانا بابه تی.
- تاییه تمه ندیین قوتابیین گیروبوویی ژ خواندنی:

رووگه ه

ورزیه، پویته ی د دمه فه کولین و وهرگرتن مروفایه تی و زانستی

ژماره ۲ - ۳

پاییزا ۲۰۱۱ - زفستانا ۲۰۱۲

ټيک : تايبه تمه نديين ميشکي : کيميا بيرتيرين ل بن ناستي نافنجي ، نه شيانا داکوکي و هوشيارين ، لاوازي هزر و بير هزرکرنی و تيکچوونا تيگه هشتني ، و ده ستقه نينا گشتي دبن ناستي نافنجي وب هندهک بابه تاندا لاوازه ، دگهل نه شيانا ره فتارکرنی دگهل تشتين نه به رجسته و بکار نينا هنيمايان .

دوو : تايبه تمه نديين لاشي : مانديبون و تنگري (توتر) و تمبه لي ، دگهل لاوازي يا تندرستي يا گشتي ، و لاوازي يا هسته وهران چ ديتن يان بهيستن يان ژي ناخافتن بيت .

سيي : تايبه تمه نديين هلچووني : تيکچوونا سوزي ، نيگه راني ، خافي (سستي) ، کوره فامي ، بي خولکي ، نه جيگيربوونا هلچووني ، هستکرن ب گونه و کيماسيي ، حه سوودي ، که رب ، شهرم ، ديتنا خه ونين هوشيارين (دالغه) و به لاقه هزري و ... .

چوار : تايبه تمه نديين که سايه تي و جفاکي : بي خه ميا خواندني ، و دوو باره کرنا نه نامه ده بووني وره قين ژ قوتا بخاني ههروه سا نه که سانه ب سانا هينه بو ژ ري ده رچوون و تاوان و دبیت هست ب وه فاداري يا خيزاني و کومه لي نه کهن ، خوځه کيشان ژ هه لوبستين چفاکي و حه زا (گوشه گيري) .

• هوکارين کيربوونا خواندني :

ټيک : هوکارين گرډايي ب قوتايي هه :

۱. هوکارين نه ندامي : پويچوونا ميشکي (تلف مخي) ، لاوازي يا هسته وهران و تيکچوونا ناخافتني .
۲. هوکارين هلچووني : وهکي زنده شهرمي و نيگه راني و نه جيگيربوونا هلچووني ، و پشت به ستنا زنده ب که سانين دي .
۳. لاوازي پالده ري : کيميا دويچووني و نه کارکرنا پيتشي بو و ده رگرتنا خواندني .
۴. تيکچوونا لايه ني دهرووني ل دهف قوتايي و خرابي يا گونجانا گشتي .
۵. کارتنيکرنا هه فالان ب تايبه تي هه فالين خراب .

دوو : هوکارين گرډايي ب خيزاني هه :

۱. تيکچوونا باري نابوري : کو دبیت روله کني مه ترسيدار ل سهر کيربوونا خواندني هه بيت .
۲. ناستي ره وشه نبيري : ل ده مي قوتايي دژينگه هه کيدا بژيت کو گه لهک گرنگيي نه دهنه

خواندنی ، دگهل نهل بهرچاڤ وهرگرتنا دهستنيشانكرنا سهقايلهكي گونجاي بو زاروكي .
 ۳. خرابي يا گونجانا خيزاني ، وهك هه بوونا هه رهشي و ژيكنه گرنتني دناڤ ژيانا خيزاني
 دا ب تاييهت دهيك و بابان ، يان جياوازي دناڤ بهرا زاروكاندا د سه ره دهريدا و بهراورد كرنا
 زاروكان ب زاروك يان قوتابين دي ب ريكه كا نه ريني ، نازاندا زيده ، يان پشتگوه هاڤيتن ، و
 ب كارئينانا توندو تيژيا بهردهوام ، يان ژي دلره قيا زربابي يان ژنبايي .

۴. ب كارئينانا تيگه هي خويي نه ريني دگهل زاروكي ، نهو كه سانين ل دهورو بهرين زاروكي
 دژين وهكي دايك و باب و نه ندامين خيزاني . ماموستا ل قوتابخانا . وهكو خوديكه كي نه بو
 زاروكي كو خوه تيذا دبيني ، ناكوهو تشتين ب ديتنا وان زاروك نه شيت بكهت ، دي بيته
 نه گهري وي چهندي كو زاروك ژي هزر بكهت كو نهو نه شيت وي كاري بكهت ، و بهروفاژي
 ژي دروسته ، و قه كولينان ديار كرى يه كو په يوه نديه كا ب هيز يا هه ي دناڤ بهرا تيگه هي
 خويه تي يان ژي پيشبينين كه سانين ل دهورو بهري زاروكي كو گرنگي يا خو هه بن بو زاروكي و
 دناڤ بهرا وهرگرتنا خواندني (تحصيل دراسي) .

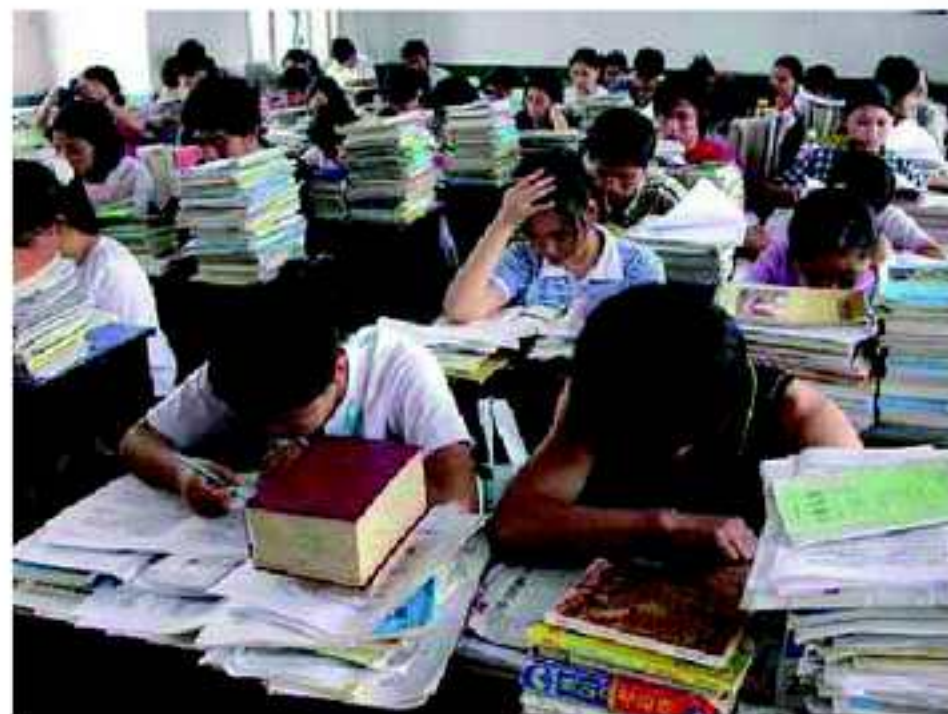
۵. زوري ليكرنا خيزاني ل سه ر زاروكي بو خواندنا پسپوريا كو وان دڤيت بيني هه زا وي .
 سيي : هوكارين گريدايي ب قوتابخاني قه :

۱. نه ريك و پيكي دابه شكرنا قوتابيان دناڤ پولى دا .
۲. نه ريك و پيكي دو انه گوتنى دا ژ نه جامى دوو باره كرنا نه هاتنى و گيرو بوونى .
۳. قه گوهاستنا زور ، يا ماموستا ونه جيگيربوونا وان .
۴. نه گونجانا پروگرامين خواندني وربيازين و انه گوتنى و سيسته مي نه زمونان .
۵. نهل بهر چاڤ وهرگرتنا جياوازين تاكه كه سي دناڤ بهرا قوتابياندا .
۶. لاوازي يان نه بوونا تاراسته كرنى و رى نيشاندا نا په روه دهيي و دهروونى (ارشاد تربوى
 و نفسى) .

• چاره سهري يا گيرو بوونا خواندني :

نيك : رولى خيزاني : خيزان وهكو قوتابخانا نيكي بو زاروكي روله كي گرنگ يي بو چاره سهري
 يا قى كيشي هه ي ب ريكا :

۱. كاركرن ژ پيخه مهت گه شه كرنا بيريژي يا زاروكي .
۲. گرنگي دان ب ساخه مي يا زاروكي و خوارنا وي ب شيوه يه كي باش .
۳. خو دوير نيخستن ژ زوري
 ليكرني دگهل زاروكي (قوتابي) بو
 خواندنا بسپوري يا كو وي هه زل
 سه ر نه بيت .
۴. پهيدا كرنا سهقايله كي
 خيزاني يي تارام و دوير ژ هه ره شي
 و گه شه كرنا هه ستپيكرني ب تارامي
 و تهنا هيي .

۵. دویفچوونا زاروکی ل مال و بهریخوه دانا پهرتوک و ئه رکین وی ، وههروه سا سه ره دانین بهرده وام بو قوتابخانی ب مەرهما زانینا ئاستی وی .
۶. شریکرنا خواندنی و چوونا قوتابخانی ل دهف زاروکی ب ریکا ب کارئینانا پاداشتی چ مادی یان مه عنه وی .
۷. ب کارینانا خوینی ئه رینی (الذات الإيجابية) دگهل زاروکی و بو وی دیار کهن کوئه و دی شیت کارین خوه ب باشرین شیوه ئه انجام بدهت .

دوو: رولی قوتابخانی :

۱. گرنگی دان ب جیا و ازین تاکه که سی دناقهه را قوتابیاندا .
۲. کیمکرنا هژمارا قوتابیان دناف پولی دا ب گشتی و قوتابیین لاواز ب تایه تی ، دگهل زنده کرنا هژمارا ماموستایان .
۳. ب کارئینانا بابه تین خواندنی بین گونجایی دگهل شیانین قوتابیان .
۴. گرنگی دان ب ئاراسته کرنی و رینیشاندانا په روده وی و دهر وونی (توجیه و ارشاد تربوی و نفسی) ل قوتابخانی ب ریکا دامه زاندنا که سانین پسیور دفی بیافیدا .
۵. به رهه فکرنا سه قایه کنی گونجایی لدیف پنداویستی و هه زین قوتابیان دگهل په یادکرنا چالاکیان دناف قوتابخانی دا .
۶. دبیت هندهک جار ان ماموستا بیسته ئه گهری قی چهندی ؛ ژ ئه نجامی بکارئینانا ریبازین وانه گوتنی بین نه گونجایی ، یان سه ره دهریا خه له ت دگهل قوتابی وهک بکارئینانا ره فتارا رهق وجودا کرنی دناقهه را وان دا ، کوئه ف چهنده دبسته ئه گهری نه فیانا قوتابی بو ماموستایی و بابه تی وی ، له ورا پندقییه ماموستا ریبازین وانه گوتنی بین گونجایی بکاربینیت و دهر وون و گیروگرتن قوتابیان ل بهرچا ف و هریگریت .
۷. گرنگی دان ب دویفچوون و هه لسه نگاندنا به رده وام ، دگهل بکارئینانا پاداشتا ئیکسه ر ل ده می هه ر گورانکارییه کا ئه رینی .
۸. دبیت فه گوهاستنا قوتابی گیرو بووی ژ خواندنی بو هو به یه کا دی ، بو گرفتا وی چاره سه ری بیت ، ب تایه ت ئه گهر دگهل قوتابیین دهوی دانه یی ئارام بیت ، یان ژی گوهرینا جهی وی دهه مان هو به یه دا .

ژندهر:

۱. نصر، یاسر، ۲۰۰۸، مشکلات تربویة ، القاهرة : مصر .
۲. کامل ، محمد علی ، ۲۰۰۵ ، مواجهة التأخر الدراسي وصعوبات التعلم ، عمان : الأردن .
۳. کامل ، محمد علی ، ۲۰۰۶ ، الآباء ومشكلات الأبناء في الميزان السيكولوجي ، القاهرة ، مصر .
۴. عدس ، عبدالرحمن ، ۱۹۹۹ . علم النفس التربوي ، عمان : الأردن .
۵. منصور ، عبدالمجید سید أحمد و آخران ، ۲۰۰۱ ، علم النفس التربوي ، الرياض : السعودية .

رووگه

وزیه ، بویته ی د دهته فه کولین و
وهرکیرانین مرؤفایه تی و زانستی
ژماره ۲ - ۳
پاییزا ۲۰۱۱ - زفستانا ۲۰۱۲